

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра _____ банківської справи _____
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності _6.030508 «Фінанси і кредит» _____

_____ (шифр та найменування спеціальності)
за спеціалізацією _____ Банківська справа _____
(назва освітньої програми)

на тему: « **ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ ДІЯЛЬНОСТІ БАНКУ: ОЦІНКА
ТА ОПТИМІЗАЦІЯ** »

Виконавець:

студент _4_ курсу Центру заочної форми
навчання

_Москалик Олександр Ігорович _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:

канд.екон.наук, доцент
(науковий ступінь, вчене звання)

_Тарасевич Наталія Вадимівна _____
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Актуальність теми кваліфікаційної роботи полягає в вагомості проведення оцінки фінансових результатів діяльності банку тому, що стабільність економіки в значній мірі залежить від стабільності банківських установ, яка в свою чергу визначається оцінкою фінансового результату їх діяльності. Фінансова стабільність банків стає важливим питанням, оскільки банкрутство в умовах ринкової економіки виступає вірогідним результатом діяльності нарівні з іншими чинниками. Стабільність та надійність банків має значення не тільки для банків, а й для всієї країни в цілому. Крім того, з іншого боку, банкрутство банків спричиняє збитки їх клієнтів: підприємств, установ та населення. Все це обумовлює вибір теми дослідження.

Мета дослідження полягає у вивченні теоретичних основ формування фінансових результатів діяльності банку, розкриття практичних аспектів оцінки фінансових результатів банківських установ, а також пошук шляхів їх оптимізації.

Завдання дослідження:

- визначити поняття доходів та видатків, їх класифікацію;
- розкрити сутність та порядок формування прибутку банку, навести показники ефективної діяльності банку;
- проаналізувати структуру та динаміку доходів та видатків банку;
- провести факторний аналіз процентних доходів та процентних видатків банку;
- дослідити порядок формування та розподілу прибутку банку;
- дослідити показники ефективності з використанням капіталу та активів банку.

Об'єкт дослідження фінансові результати діяльності ПАТ «Альфа банк».

Предмет дослідження - сукупність теоретичних, методичних і практичних положень щодо процесів формування фінансові результати діяльності банку.

Методи дослідження Використані наступні методи досліджень: метод використання абсолютних і відносних показників; метод порівняння - для визначення причин та ступеню впливу динамічних змін і відхилень по статтях на прибутковість операцій банку; метод групувань - для систематизації даних балансу, балансовий метод - для визначення співвідношень, пропорцій груп взаємозалежних економічних показників, метод табличного відображення аналітичних даних - для сприйняття аналітичної інформації про досліджувані явища.

Інформаційна база дослідження. Закони України, Постанови, Інструкції Національного банку України та інші нормативно-правові акти, монографічні дослідження та наукові публікації вчених-економістів, фінансова звітність ПАТ «Альфа банк» Україна.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (60 найменувань). Загальний обсяг роботи становить 74 сторінок. Основний зміст викладено на 70 сторінках. Робота містить 16 таблиць, 2 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі кваліфікаційної роботи *«Теоретичні засади оцінки фінансових результатів діяльності банку»* досліджено економічна сутність понять доходів та витрат банку, їх структура та класифікація; представлена сутність прибутку, порядок його формування; розглянуті показники ефективності діяльності банку. За результатами проведеного дослідження у першому розділі зроблені наступні висновки. Фінансові результати діяльності банку від здійснення банківських операцій та реалізації продукту характеризуються такими показниками як доходи, витрати та прибуток. Завдання аналізу фінансових результатів діяльності банку визначаються значенням прибутку як джерела формування банківського капіталу, а отже, і чинником, який забезпечує стабільність фінансового стану, що є однією з умов функціонування банку. Завданням оцінки фінансових результатів діяльності банку є: оцінка виконання фінансового плану за показниками доходів, витрат, прибутків та їх динаміки; виявлення факторів і визначення їх впливу на зміну фінансових результатів; визначення резервів збільшення доходів, економії витрат та збільшення прибутку; розробка заходів щодо мобілізації резервів підвищення прибутковості діяльності банку.

Значення дослідження фінансових результатів діяльності банку полягає в тому, що результати оцінки дозволяють менеджменту банку сформувавши відповідну диверсифіковану політику здійснення операцій та надання послуг. Це визначається значенням прибутку не тільки для самого банку, а і для усіх учасників економічного процесу. Акціонери зацікавлені в прибутку, бо він являє собою дохід на інвестиційний ними капітал. Прибуток приносить вигоди вкладникам - власникам депозитів, бо завдяки збільшенню банківських резервів і підвищенню якості послуг банк стає більш ефективним, а отже стабільним та надійним. Позичальники опосередковано зацікавлені в достатньому банківському прибутку в зв'язку з тим, що спроможність банку надавати позички залежить від розміру і структури його капіталу.

У другому розділі *«Практичні аспекти оцінювання фінансових результатів діяльності ПАТ «Альфа-Банк» Україна»* проведено аналіз фінансово-економічного стану банку. В даному розділі оцінена структура та динаміки доходів банку, зроблена факторна оцінка процентних доходів. В розділі також досліджена структури витрат банку, представлена їх динаміка; розроблена факторна оцінка процентних витрат. За результатами проведеного дослідження у другому розділі зроблені наступні висновки. Фінансові результати діяльності банку (від реалізації його продукту) характеризуються такими показниками: доходи, видатки, прибуток. Основну частину доходів ПАТ «Альфа-Банк» складають приблизно в рівних пропорціях процентні доходи від операцій з юридичними та фізичними особами при більш ефективному та доходному використанню коштів, наданих населенню з огляду на їх кількісні обсяги. Також значну частку доходів банку складають комісійні доходи від банківських операцій. Основну частину витрат ПАТ «Альфа-Банк» складають процентні витрати і адміністративні та інші операційні

витрати, які значно збільшили свою питому вагу у загальних витратах. Комісійні доходи від банківських операцій, які значно зросли за період дослідження, займають незначну частку загальних витрат банку. Перевищення приросту доходів над витратами, яке спостерігається по ПАТ «Альфа-Банк» по загальним та процентним статтям впродовж 2015-2018 років, можна вважати ознакою стабілізації структури доходів і витрат, що за інших рівних умов свідчить про виважену політику управління доходами і витратами банку. Результати факторного аналізу показують, що банк збільшив процентні доходи за рахунок розширення операцій і послуг по розміщенню коштів на 484,0 млн. грн., а за рахунок зростання процентної ставки відбулося зростання доходів на 896,0 млн. грн. Загальна сума збільшення процентних витрат ПАТ «Альфа-Банк» за 2018 рік склала 387,4 млн. грн., при цьому депозити клієнтів сприяли збільшенню процентних витрат на 711,6 млн. грн., здешевлення цих коштів для банку сприяло економії у сумі 324,2 млн.грн. Наведені дані свідчать про те, що менеджмент банку проводить стабільну роботу щодо одержання процентних доходів та стабілізації процентних витрат.

У третьому розділі *«Напрямки підвищення ефективності банківської діяльності»* розглянуті питання оптимізації прибутковості банку як основного джерела підвищення ефективності діяльності; зроблено моделювання показника ефективності використання капіталу та активів банку. На цієї підставі зроблено наступний висновок. Проведений аналіз показників доходності та прибутковості ПАТ «Альфа-Банк» свідчить про добрий стан цих показників в банку. Проте, слід відмітити, що протягом періоду, що розглядався, розраховані показники ефективності мали гірші значення впродовж 2015-2016 років, але впродовж 2017-2018 років значно поліпшилися. Доходи та прибуток банку зросли і в абсолютному вимірі. Банк має також резерви збільшення доходів, тобто і прибутковості банку. Значення показника рентабельності капіталу збільшилось за рахунок позитивного впливу двох факторів – рентабельності активів та мультиплікатор капіталу. Збільшення рентабельності активів ROA на 0,7 процентних пунктів призвело до зростання рентабельності акціонерного капіталу ROE на 4,0 процентних пунктів; збільшення мультиплікатору капіталу у 1,18 разів призвело до зростання рентабельності акціонерного капіталу ROE на 0,9 процентних пунктів. Так чином, сумарний вплив цих факторів призвів до збільшення показника прибутковості акціонерного капіталу ROE на 4,9 процентних пунктів. Основну частку у зростанні рентабельності власного акціонерного капіталу ПАТ «Альфа-Банк» Україна забезпечила рентабельність активів, тобто більш ефективна діяльність банку.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1.Обов'язковою умовою успішного функціонування банку є ефективно управління фінансовими результатами його діяльності. За період дослідження ПАТ «Альфа-Банк» Україна значно покращив свою діяльність, що стало причиною припинення збиткової діяльності та збільшення прибутку за 2018 рік на 840,4 млн.грн. або на 114,6%.

2. Основні доходи ПАТ «Альфа-Банк» Україна получав у вигляді процентних та комісійних доходів. Його основними витратами були процентні витрати, адміністративні та інші операційні витрати, витрати на формування резервів під заборгованість за кредитами.

3. Оцінка показників ефективності діяльності ПАТ «Альфа-Банк» Україна показує, що спостерігалася стабільна тенденція до покращення їх значень.

4. За результатами дослідження було запропоновано:

- використання аутсорсингу - залучення компанії, яка займається інформаційними технологіями до забезпечення функціонування інформаційно-технологічних (ІТ) систем та процесів банку. Це дозволить поліпшити якість обслуговування клієнтів, підвищити відносний рівень продуктивності та знизити операційні ризики в межах своєї розгалуженої по всій країні мережі. Дана співпраця надасть можливість зосередитися на основних пріоритетних напрямках діяльності, забезпечуючи при цьому найкращий сервіс для клієнтів, а також відбудеться скорочення витрат та зниження оперативних бар'єрів з одночасним підвищенням якості обслуговування клієнтів;
- відмова від продуктів та послуг, які не приносять прибутку та які є дуже ризикованими;
- зменшення витрат на створення банківської послуги, відповідно зниження їх ціну. Зниження цін на пропонувані послуги - вагомий аргумент у конкурентній боротьбі, важливий елемент створення позитивного іміджу банківської установи, що великою мірою забезпечує їй прихильність клієнтів.

Для підвищення прибутковості банківської діяльності запропоновані наступні заходи:

- нарощувати власні кошти банку: що сприятиме зростанню ресурсної бази банку і відповідно їх інвестиційного потенціалу; забезпечить незалежність банку;
- слід раціонально та ефективно розміщувати кошти банку для забезпечення його фінансової стійкості. Виконання цієї умови дозволить позбавитися суперечностей між ліквідністю, надійністю та прибутковістю;
- одним з резервів збільшення прибутку і раціонального його використання є фінансове планування. Багато витрат несуть банки внаслідок неузгоджених дій різних управлінь між собою;
- сформувати достатні страхові резерви та резервні фонди. Оскільки основна причина банківських банкрутств — неповернення раніше виданих кредитів, то формування цих фондів сприятиме зміцненню надійності й стабільності банку.